

Preferencje turystyczne studentów WSWFiT w Supraślu w okresie wiosenno - letnim

Dorota Kozłowska, Cezary Wysocki

Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Supraślu

Dynamika rozwoju turystyki, trendy i moda na wyjazdy turystyczne w różne miejsca w kraju i zagranicą spowodowały powstawanie i rozwój biur podróży przedkładających różnorodną ofertę odpoczynku letniego. Coraz większa konkurencja kładzie nacisk na bardziej wymyślne, innowacyjne programy różnorodnych wyjazdów turystycznych. Prześciganie się z różnorodnością ofert nie zawsze staje się współmierne ze sprzedażą i pozyskaniem odbiorców. Biura podróży często pomijają całą rzeszę studentów, jako potencjalnych odbiorców usług turystycznych (Ruszkowska J. 2006). W dobie rozwoju rynku edukacyjnego mamy do czynienia z dużą ilością studentów, jako „specyficznych” odbiorców turystyki. Problem jaką ofertę turystyczną zgodną z preferencjami tej grupy odbiorców przedstawiać i promować wśród studentów mają organizatorzy biur podróży, jak i gestorzy bazy noclegowej oraz same uczelnie, szczególnie te - kształcące w kierunkach Turystyka i Rekreacja oraz Wychowanie Fizyczne. Zatem, celem niniejszych badań jest określenie podstaw ogólnego profilu preferencji turystycznych studentów WSWFiT w Supraślu w okresie wiosenno - letnim.

Do rozwiązania problemu ujętego w formie hipotezy ogólnej zakładającej, iż ogólny profil preferencji turystycznych w okresie wiosenno - letnim pozwoli na prawidłowe konstruowanie ofert turystycznych przez biura podróży jak i planowanie obozów letnich programowych na w/w kierunkach studiów. Do rozwiązania problemu jako narzędzie badawcze zastosowano kwestionariusz ankiety, na podstawie którego opracowano ogólne preferencje turystyczne studentów WSWFiT. Badani mogli wybrać tylko jedną odpowiedź w pytaniach dotyczących: ilości wyjazdów turystycznych w ostatnim roku, długości wyjazdu, chęci uczestnictwa w wyprawach turystyki kwalifikowanej i możliwości finansowej odnośnie opłaty za wyjazd. W pozostałych pytaniach badani mogli oznaczyć do 3 najbliższych sobie preferowanych składowych wypoczynku wiosenno - letniego.

Charakterystyka badanych

Objektami badań byli studenci WSWFiT w Supraślu. Badaniami ankietowymi objęto grupę 104 osób, z czego 36,54% stanowiły kobiety, natomiast mężczyźni - 63,46%. W badaniach brali udział studenci dwóch kierunków studiów dziennych i zaocznych. Studenci III roku Turystyki i Rekreacji stanowili 20,02%. Studenci I i III roku studiów I stopnia i I, II roku studiów II stopnia na kierunku Wychowanie Fizyczne - stanowili 79,8%.

Miejsce zamieszkania: Najwięcej wśród nich zamieszkuje miasta powyżej 101 tys. mieszkańców (46,15%). Miał

sta od 51 do 100 tys. mieszkańców zamieszkuje 15,38% studentów, natomiast miasta mniejsze - do 50 tys. mieszkańców zamieszkuje 29,80% badanych. Najmniej osób spośród badanych zamieszkuje wieś (8,65%).

Ponad połowa (54,81%) studentów WSWFiT w Supraślu wskazała, iż w ostatnim roku 2-3 razy wyjechała na odpoczynek. Wśród badanych 17,31% w ostatnim roku 1 raz korzystała z wypoczynku. Studenci, którzy wzięli udział w wypoczynku od 4 do 5 razy stanowili 14,42% badanych, natomiast studenci wypoczywający powyżej 5 razy w ostatnim roku stanowili najmniejszy odsetek badanych - 13,46%.

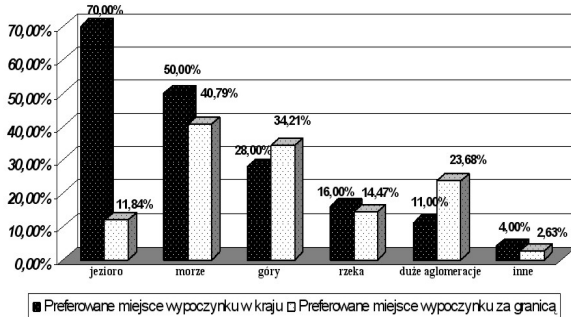
1. Miejsce wypoczynku letniego w kraju

Spośród badanych studentów 4,0% wskazuje, iż na wypoczynek letni z reguły nie wyjeżdża. Pozostali (96,0%) wyjeżdżający na urlop letni wskazują, iż najchętniej wybiera wypoczynek nad jeziorem (70,0%). Prawdopodobnie miejsce wyboru może wynikać nie tylko z piękna krajobrazu jezior, ale także z bliskiego ich położenia, lub niższej ceny pobytu przy wyborze miejsca nad jeziorem z niepełną infrastrukturą turystyczną. Połowa badanych także za atrakcyjne uważa spędzanie urlopu nad Morzem Bałtyckim (50,0%). Urlop letni w górach preferuje nieco powyżej 1/4 badanych (28,0%). Natomiast urlop nad rzeką wybiera 16,0% studentów. W dużych aglomeracjach chętnie spędza urlop 11,0% poddanych badaniu. Miejsca inne, nie wskazane w ankiecie, a jednocześnie trudne do określenia przez studentów wybrało 4,0% badanych.

2. Miejsce wypoczynku letniego za granicą

Spośród badanych 26,92% przyznaje, iż za granicę na urlop nie wyjeżdża. Pozostali, wyjeżdżający za granicę stanowią 73,08% badanych studentów. Wskazują oni, iż najbardziej atrakcyjnym miejscem jest spędzenie urlopu nad morzem (40,79%). Możliwe, iż wybór ten związany jest z przekonaniem o zastaniu dobrej pogody nad morzami południowej Europy. Poza tym, cena urlopu nad Morzem Bałtyckim w ostatnim czasie porównywalna jest z ceną wypoczynku nad bardziej ciepłymi morzami, co jednocześnie stanowi dodatkowy atut wyboru mórz południowych. Studenci także chętnie wybierają wyjazd w góry (34,21%). Wypoczynek w dużych zagranicznych aglomeracjach wybiera 23,68% studentów. Docelowe miejsce wypoczynku nad rzeką wybiera 14,47% żaków, natomiast nad jeziorem 11,84% poddanych badaniu. Porównując wybór miejsca wypoczynku nad jeziorem w kraju (70%) i za granicą (11,84%), można zauważyć znaczną rozpiętość w wyborze tego miejsca docelowego. Niewielu (2,63%) wśród studen-

tów określiło, iż podróżując za granicę wybiera inne miejsce, niż wskazane w kwestionariuszu ankiety, jednak nie dookreśla tego miejsca (Ryc. 1).

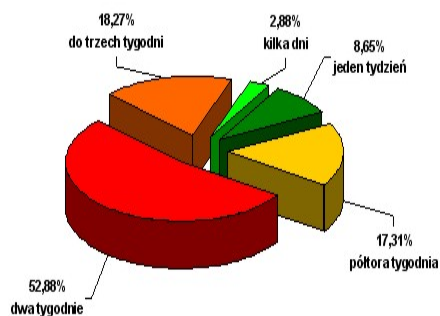

Ryc. 1. Preferowane miejsce wypoczynku studentów WSWFiT w kraju i za granicą (wiosna - lato)

Źródło: opracowanie własne.

3. Długość wyjazdów letnich

Ponad połowa badanych studentów (52,88%) wyjeżdżających sukcesywnie lub sporadycznie na wypoczynek zarówno krajowy jak i zagraniczny preferuje wyjazdy dwutygodniowe. Wyjazd oscylujący w granicach dwóch tygodni pozwala na przystosowanie turysty do klimatu wakacyjnego, poznanie wielu nowych i ciekawych miejsc, a także pełną regenerację sił do wzmózonego wysiłku po powrocie z urlopu. Urlop trzytygodniowy preferuje 18,27%, natomiast trwający półtora tygodnia wybiera 17,31% badanych studentów. Prawdopodobnie dłuższy odpoczynek letni wybierany jest z uwagi na 3 miesięczne wakacje wynikające z programów studiów. Jednotygodniowy wyjazd preferuje 8,65% badanych, natomiast wyjazdy kilkudniowe wybiera tylko 2,88% żaków (Ryc. 2). Możliwym jest, iż osoby pracujące, chętniej wybierają urlopy krótsze, ale częstsze z uwagi na obowiązki zawodowe, natomiast studenci dysponujący większą ilością czasu wolnego podczas wakacji chętniej biorą pod uwagę podróż trwającą 2 i ponad 2 tygodnie. Być może po zakończeniu studiów czas wypoczynku badanych studentów będzie się zmniejszał

Ryc. 2. Długość wyjazdów turystycznych preferowana przez studentów WSWFiT w Supraślu

Źródło: opracowanie własne

z uwagi na obowiązki rodzinne lub pracę zawodową często ograniczającą w pewnym stopniu wyjazdy turystyczne.

4. Formy wyjazdów turystycznych

Studenci najchętniej korzystają z wyjazdów stacjonarnych (51,92%). Większość (94,44%) wskazuje, iż służą one do pełnej regeneracji sił, możliwości całkowitego odpoczynku od nauki bądź rozpoczętej niedawno pracy zarobkowej. Zaskakujące jest jednak, iż 37,44% badanych studentów kierunków studiów kształtujących przyszłą kadłę zawodową do obsługi turystów, bądź kadłę pedagogiczną w zakresie wychowania fizycznego, a także obsługi kolonii i obozów młodzieżowych itp., określa, iż celem wyjazdów stacjonarnych jest także wypoczynek bierny, nie połączony z żadną formą nacisku, a raczej ukierunkowany na całkowitą swobodę działania, a właściwie bezczynność. Z jednej strony może to jednocześnie oznaczać, iż preferowane wyjazdy nie dostarczą studentowi nowych umiejętności przenoszonych na pracę zawodową, a kształtowanych przez turystykę. Z drugiej zaś strony, może zaistnieć sytuacja, iż w perspektywie gros studentów niechętnie będzie wybierało pracę w wyuczonym zawodzie chociażby z uwagi na brak praktycznych kompetencji - wiedzy, umiejętności i doświadczenia kształtowanych w warunkach naturalnych poprzez wyjazdy turystyczne.

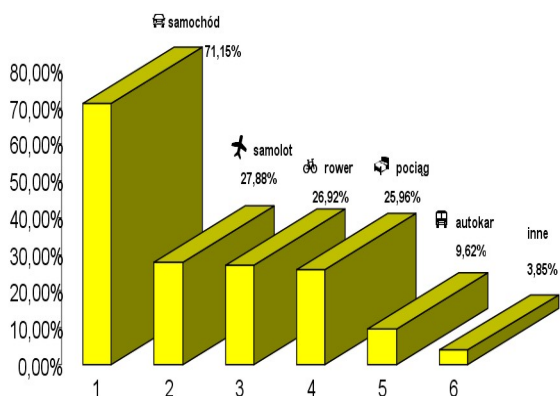
Wycieczki objazdowe cieszą się wśród studentów nieco mniejszym zainteresowaniem. Preferuje je 39,42% studentów ukierunkowanych na różne cele wyjazdów. Najchętniej preferują je studenci, którzy chętnie i z pasją poznają - odkrywają nowe miejsca (80,49%). Ponad połowa (51,22%) wybiera taką formę wypoczynku także z uwagi na poznanie nowych ludzi (nacji, narodowości). Gros studentów (41,46%) ukierunkowanych jest na zdobywanie wiedzy o kulturach i zabytkach w odwiedzanych miejscach. Taki sam odsetek badanych (41,46%) wybiera wycieczki objazdowe z uwagi na kształtowanie własnych umiejętności. Najmniej osób wybierających tego typu wyjazdy, jako cel stawia sobie poszerzenie wiedzy zdobytej podczas całego cyklu nauczania w szkole i na studiach. Stanowią oni 26,83%.

Studenci jako najmniej atrakcyjne uznają wycieczki stacjonarno - objazdowe. Wybiera je 27,88% badanych, z czego 89,65% wskazuje, iż celem tego rodzaju wyjazdów jest odpoczynek z jednoczesnym poznawaniem nowych miejsc. Natomiast 31,03% badanych wyjazdy takie odbiera jako miłe spędzanie czasu, bez pośpiechu, oraz z uwagi na "nieprzeładowany" program, który często deprymuje turystów chcących korzystać z urlopu poznawczo i wypoczynkowo.

5. Preferowane środki transportu

Studenci najchętniej wybierają się w podróż samochodem (71,15%). Jako atrakcyjny środek transportu uznają samolot (27,88%). W wyjazdach wiosenno - letnich często wybierają także rower (26,92%), jako środek transportu służący do dojazdu na miejsce urlopu, lub jako transport służący do przemieszczania się na miejscu wypoczynku. Pociąg preferuje 25,96% studentów. Mniej atrakcyjnym środkiem transportu w sezonie wiosenno - letnim okazuje

się autokar. Ten środek transportu w celu dojazdu lub przemieszczania się w czasie urlopu wybiera prawie co 10 student (9,62%). Inne środki transportu, nieokreślone przez studentów wybiera 3,85%, trudno jednak domniemywać jakiego rodzaju są to możliwości przemieszczania się (Ryc. 3).

Ryc. 3. Wybierany środek transportu przez studentów WSWFiT w Supraślu w okresie wiosenno - letnim
Źródło: opracowanie własne

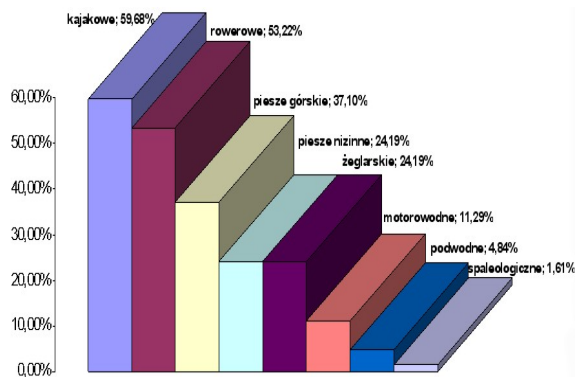
6. Uczestnictwo w wyprawach turystyki kwalifikowanej

Turystyka kwalifikowana wymaga dodatkowego przygotowania do wyprawy, zarówno przygotowania fizycznego jak i psychicznego. Współcześnie turyści w różnym wieku preferują aktywne spędzanie czasu wolnego (Borkowski K. 2006). W przyszłości turystyka aktywna będzie wiodącą wśród całego społeczeństwa (www.dot.org.pl z dnia 12.04.2008).

Także w przypadku badanych studentów 59,6% chętnie uczestniczy w wyprawach, bądź obozach turystyki kwalifikowanej, pozostali badani (40,4%) niechętnie biorą w niej udział mimo dobrej kondycji fizycznej.

Wśród badanych chętnie biorących udział w turystyce kwalifikowanej, największą popularnością cieszą się wyprawy kajakowe - wybiera je 59,68%. Prawdopodobnie wybór ten wiąże się z bliskością i dostępnością do ciekawie meandrujących rzek, jezior, interesujących kanałów, atrakcyjnością szlaków kajakowych, bądź zaszczepieniem takich wypraw dzięki obozom studenckim programowym. Podobnie, chociaż nieco mniejszą popularnością cieszą się wyprawy rowerowe (53,22%). Na wyprawy piesze górskie chętnie wybiera się 37,10% studentów poddanych badaniu. Wyprawy piesze nizinne cieszą się mniejszą popularnością - wybiera je 24,19% studentów. Racjonalnym jest, iż wyprawy piesze nizinne dla mieszkańców nizin są mniej atrakcyjne. Wyprawy żeglarskie, podobnie jak wycieczki piesze nizinne chętnie wybiera 24,19% studentów. Prawdopodobnie umiejętności żeglarskie są trudniejsze do opanowania, poza tym stanowią droższą formę spędzania czasu wolnego. Imprezy turystyczne motorowodne chętnie wybiera 11,29% studentów; podwodne wiążące się ze znakomitym stanem zdrowia, odwagą, a także zasobami finansowymi wybiera 4,84% badanych. Tylko 1,61% studentów uczestniczy w wyprawach spaleologicznych (Ryc. 4).

Prawdopodobnie tak znikomy odsetek wyboru spaleologii związany jest z faktem, iż województwo podlaskie nie posiada walorów przyrodniczych umożliwiających tego rodzaju wyprawy.

Ryc. 4. Preferowane formy turystyki kwalifikowanej - studenci WSWFiT w Supraślu (wiosna - lato)
Źródło: opracowanie własne

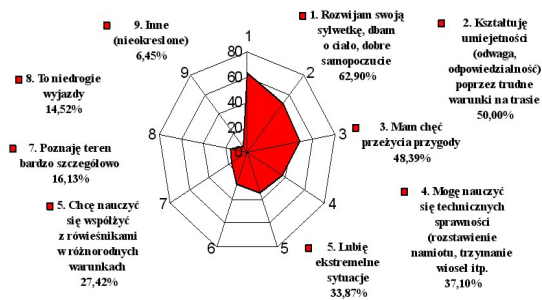
7. Motywy wypraw turystyki kwalifikowanej

Najwięcej poddanych badaniu studentów (62,90%) korzysta z wypraw turystyki kwalifikowanej, ponieważ rozwija swoją sylwetkę, dba o ciało i dobre samopoczucie.

Od czasów starożytnej Grecji przywiązywano ogromną wagę do dbałości o własne ciało. Zadbane ciało, mądrość, szybkość i wiele innych umiejętności pozwalały sprostać wymagom rywalizacji (Zdebska H. 2005). Obecnie, w dobie szybkiego przepływu informacji i ciągłych zmian w pracy zawodowej wygląd zewnętrzny stanowi o łatwiejszej możliwości znalezienia intratnej pracy. Pogląd, iż ładnemu w sensie bardziej dbającemu o sylwetkę i samopoczucie lepiej wiedzie się w życiu zawodowym jak i osobistym istnieje od wielu pokoleń. Samopoczucie osoby zajmującej się dowolną dyscypliną sportową, nawet tylko dla samej przyjemności jest znacznie lepsze od osoby biernie wypoczywającej.

Połowa badanych studentów (50,00%) dzięki wyprawom turystyki kwalifikowanej kształtuje swoje umiejętności poprzez trudne okoliczności na trasie. Wyprawy takie często odbywają się w różnych warunkach pogodowych, co formułuje różnorodne umiejętności człowieka pozwalające w późniejszym czasie na łatwiejsze radzenie z trudnościami dnia codziennego. Podczas takich wypraw rozwijanych jest mnogość kompetencji, a wśród nich można wskazać na odpowiedzialność lub chociażby odwagę życiową. Podobny odsetek studentów (48,39%) korzysta z tych wypraw z uwagi na chęć przeżycia niezapomnianej przygody. Podczas niecodziennych uwarunkowań i sytuacji wydziela się adrenalina „napędzająca” do działania, tzw. stres pozytywny (Liebermann D. 2003). Niektórzy (37,10%) wybierają taką formę wypoczynku, aby nauczyć się wielu technicznych umiejętności, typu rozstawianie namiotu, trzymanie wiosł, korzystanie ze sprzętu wodnego itp. Część młodych ludzi (33,87%) chętnie wybiera taką formę wypoczynku

z uwagi na możliwe ekstremalne sytuacje mogące wydarzyć się na trasie. Istnieje gros osób (27,42%) pragnących nauczyć się współżyć z rówieśnikami w różnorodnych warunkach, niektórzy natomiast chcą poznać wybrany teren w bardzo wąskim zakresie lub bardzo szczegółowo (16,13%). Niewielka część badanych studentów (14,52%) określa wyjazdy turystyki kwalifikowanej jako wyprawy niedrogie, a 6,45% nie potrafi wskazać, dlaczego skłonna jest wybrać taką formę wypoczynku (Ryc. 5).

Ryc. 5. Motywy wypraw turystyki kwalifikowanej wg badanych studentów WSWFiT w Supraślu
Źródło: opracowanie własne

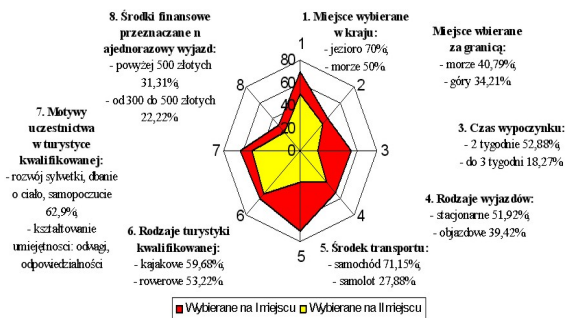
8. Możliwości finansowe studentów w odniesieniu do urlopu wiosenno - letniego.

Wśród badanych studentów na jednorazową wyprawę kwotę w wysokości do 150 złotych może przeznaczyć 9,09%. Do 300 złotych może wydać 18,18% badanych. Jednorazowo na wyjazd turystyczny kwotę w wysokości od 300 do 500 złotych może przeznaczyć 22,22%. Najwięcej wśród nich (31,31%) może przeznaczyć na wyjazd kwotę przewyższającą 500 złotych, natomiast na wyprawę stanowiącą koszt powyżej 1000 złotych może pozwolić 19,19% badanych. Wśród poddanych badaniu studentów 4,81% nie potrafi wskazać, jakimi środkami finansowymi dysponuje na jednorazowy wyjazd. Można domniemywać, iż są to osoby o znacznie mniej ustabilizowanej sytuacji materialnej, które na dzień dzisiejszy mogą dysponować gotówką, natomiast nie mają pewności jaka może być ich sytuacja finansowa w niedalekiej przyszłości. Dlatego też prawdopodobnie mogą mieć trudność w sprecyzowaniu możliwości finansowej odnośnie wyjazdów turystycznych.

Podsumowując wyniki badań można nakreślić ogólny profil preferencji turystycznych studenta WSWFiT w Supraślu w okresie wiosenno - letnim.

Profil preferencji studenta WSWFiT w Supraślu w okresie wiosenno - letnim

Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, iż studenci WSWFiT w Supraślu wyjeżdżali w większości dwa - do trzech razy w ostatnim roku. Preferują następujące składowe wypoczynku wiosenno - letniego (Ryc. 6):

Ryc. 6. Ogólny profil preferencji turystycznych studentów WSWFiT w sezonie wiosenno - letnim
Źródło: opracowanie własne

1. W kraju najchętniej wybierają urlop nad jeziorem (70,00%), aczkolwiek urlop nad morzem jest dla nich także bardzo atrakcyjny (50,00%).

2. Za granicą najchętniej preferują wypoczynek nad morzem (40,79%) i w górach (34,21%). Należy podkreślić, iż nieco ponad 1/4 badanych studentów nie wyjeżdża za granicę na urlop (26,92%).

3. Ponad połowa badanych oscyluje w wyjazdach dwutygodniowych (52,88%), chociaż wyjazdy dłuższe, nawet trzytygodniowe preferuje 18,27%.

4. Studenci najchętniej korzystają z wyjazdów stacjonarnych (51,92%), z uwagi na pełną regenerację sił i możliwość całkowitego odpoczynku. Chętnie biorą także udział w imprezach objazdowych (39,42%), głównie z uwagi na możliwość odkrywania i poznawania nowych miejsc.

5. Prawie 3/4 studentów preferuje samochód jako podstawowy środek transportu (71,15%). W przypadku korzystania z wyjazdów zagranicznych chętnie korzystają z samolotu jako podstawowego środka transportu (27,88%).

6. Większość badanych (59,6%) z przyjemnością korzysta z wypraw turystyki kwalifikowanej. Spośród korzystających z imprez turystyki kwalifikowanej, najchętniej wybierane są imprezy kajakowe (59,68%) i rowerowe (53,22%).

7. Głównymi motywami imprez turystyki kwalifikowanej jest przede wszystkim dbanie o własną sylwetkę, ciało i samopoczucie (62,90%). Kolejnym czynnikiem wyboru takiej formy spędzania czasu jest kształtowanie różnorodnych umiejętności (odwaga, odpowiedzialność itp.) poprzez trudne i niecodzienne warunki na trasie (50,00%).

8. Na jednorazowy wyjazd wiosenno - letni najwięcej studentów może przeznaczyć kwotę nieco powyżej 500 złotych (31,31%), oraz kwotę oscylującą w granicach od 300 do 500 złotych (22,22%).

Powyżej przedstawiony profil może stanowić podstawy do formułowania ofert turystycznych proponowanych przez biura podróży, a także wskazać kierunek satysfakcjonujących obie strony propozycji programowo organizowanych wyjazdów w trakcie roku akademickiego w uczelni.

Zatem, przygotowując ofertę turystyczną dla studentów WSWFiT w Supraślu należy zwrócić uwagę, iż bliższe są

im wyjazdy krajowe niż zagraniczne. Chętnie wybiorą się na wypoczynek nad jezioro lub nad morze, na wyjazd oscylujący w granicach +-dwa tygodnie. Najchętniej wybiorą imprezę stacjonarną z możliwością przemieszczania się - objazdowych wycieczek lub wypraw. Z przyjemnością udadzą się na spływ kajakowy i wycieczki rowerowe. W szczegółowym programie należy kłaść nacisk na poprawę kondycji studentów, dbałości o ciało i samopoczucie. Należy stworzyć warunki do radzenia sobie z trudnościami w zmiennych niecodziennych okolicznościach. Trasa wypraw powinna przebiegać na urozmaiconych ciekawych terenach. Studenci preferują dojazd własny, co w przypadku organizacji wyjazdów grupowych może ułatwić programowanie pobytu. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na koszt wyjazdu, który powinien oscylować +-500 złotych na jednego uczestnika.

Piśmiennictwo:

1. Borkowski K. (kier. projektu) (2006) Badanie ruchu turystycznego w Małopolsce w 2006 roku. Skróty raportu końcowego. Badanie wykonane przez Małopolską organizację Turystyczną na zlecenie Województwa Małopolskiego. Małopolska Organizacja Turystyczna, Kraków 2006.
2. Lieberman D.J. (2005) Get anyone to do anything, Warszawa, Bauer - Weltbild Media Sp. z o.o., Sp.K.
3. Ruszkowska J. (2006) Preferencje turystyczne studentów UMK w Toruniu. Praca dyplomowa niepublikowana napisana pod kierunkiem prof. AWF Ryszkowskiego W., AWF Warszawa .
4. www.dot.org.pl z dn. 12.04.2008 Przyszłe trendy w turystyce [index2pdf], utworzono 7 kwietnia 2008
5. Zdebska H. (2005) Filozofia olimpizmu a wartości zdrowia *Annales Universitatis Mariae Curie - Skłodowska Lublin - Polonia*, VOL.LX, SUPPL XVI, 659 SECTIO D, AWF Kraków, ss. 413 - 416.